

Archeologisch bureau- en booronderzoek aan de Hoogevoort 8 t/m 36 te Castricum

Argo 108

ARCHEOLOGENBUREAU
ARGO

Archeologisch bureau- en booronderzoek aan de Hoogevoort 8 t/m 36 te Castricum

Opdrachtgever: Bouwgroep Dijkstra Draisma
 Bevoegd gezag: Gemeente Castricum
 Gemeente: Castricum
 Plaats: Castricum
 Toponiem: Hoogevoort 8 t/m 36
 Onderzoeksmeldingsnr.: 4007615100 (bureauonderzoek), 4007623100 (booronderzoek)
 Coördinaten: 105.741/507.353 (NW)
 105.766/507.353 (NO)
 105.761/507.265 (ZO)
 105.737/507.267 (ZW)
 Veldteam: A. Médard (senior KNA archeoloog), J.P.L. Vaars (senior KNA archeoloog)
 Titel: Archeologisch bureau- en booronderzoek aan de Hoogevoort 8 t/m 36 te Castricum
 Rapportnr.: Argo 108
 Auteur(s): A. Médard (bureauonderzoek), J.P.L. Vaars (booronderzoek)
 Illustraties: A. Médard (tenzij anders vermeld)
 Fotografie: A. Médard (tenzij anders vermeld)
 Opmaak: A. Médard
 Dataverwerking: A. Médard
 Datum uitgave: Juli 2016
 Versienummer: 01
 Autorisatie: J. Vaars (Archeologenbureau Argo)
 ISSN: 1879-7091

Eventuele vragen over dit rapport kunnen aan de auteur worden gesteld via onderstaand mailadres:
info@archeologenbureauargo.nl

Disclaimer:

Archeologenbureau Argo en de samensteller(s) van dit rapport kunnen niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele schade (direct of indirect danwel gevolgschade) voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.
 Archeologenbureau Argo betracht de grootste zorgvuldigheid bij het uitvoeren van al haar onderzoeken. De aard van archeologisch onderzoek en in het bijzonder de steekproefsgewijze benadering die inherent is aan archeologisch vooronderzoek maakt het echter onmogelijk garanties te geven ten aanzien van de resultaten van dergelijk onderzoek.

© Archeologenbureau Argo

Archeologenbureau Argo
 Oud-Zaenden 2B
 1506 PE Zaandam

075-6314418
info@archeologenbureauargo.nl
www.archeologenbureauargo.nl

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	4
2.	Bureauonderzoek.....	6
2.1	Doelstelling en methode.....	6
2.2	Beleid.....	6
2.2.1	Landelijk beleid.....	6
2.2.2	Provinciaal beleid.....	6
2.2.3	Gemeentelijk beleid.....	7
2.2.4	Status plangebied.....	7
2.3	Geo(morfo)logie.....	7
2.4	Bewoningsgeschiedenis.....	8
2.5	Historische kaarten.....	8
2.6	Bekende archeologische waarden.....	10
2.6.1	AMK-monumenten.....	10
2.6.2	Onderzoeken.....	10
2.6.3	Waarnemingen en vondstmeldingen.....	11
2.7	Verwachtingsmodel.....	11
2.8	Samenvatting en advies.....	11
3.	Booronderzoek.....	13
3.1	Doelstelling en methode.....	13
3.2	Resultaten en beantwoording onderzoeksvragen.....	13
3.3	Samenvatting en advies.....	14
4.	Literatuur.....	15

Bijlagen

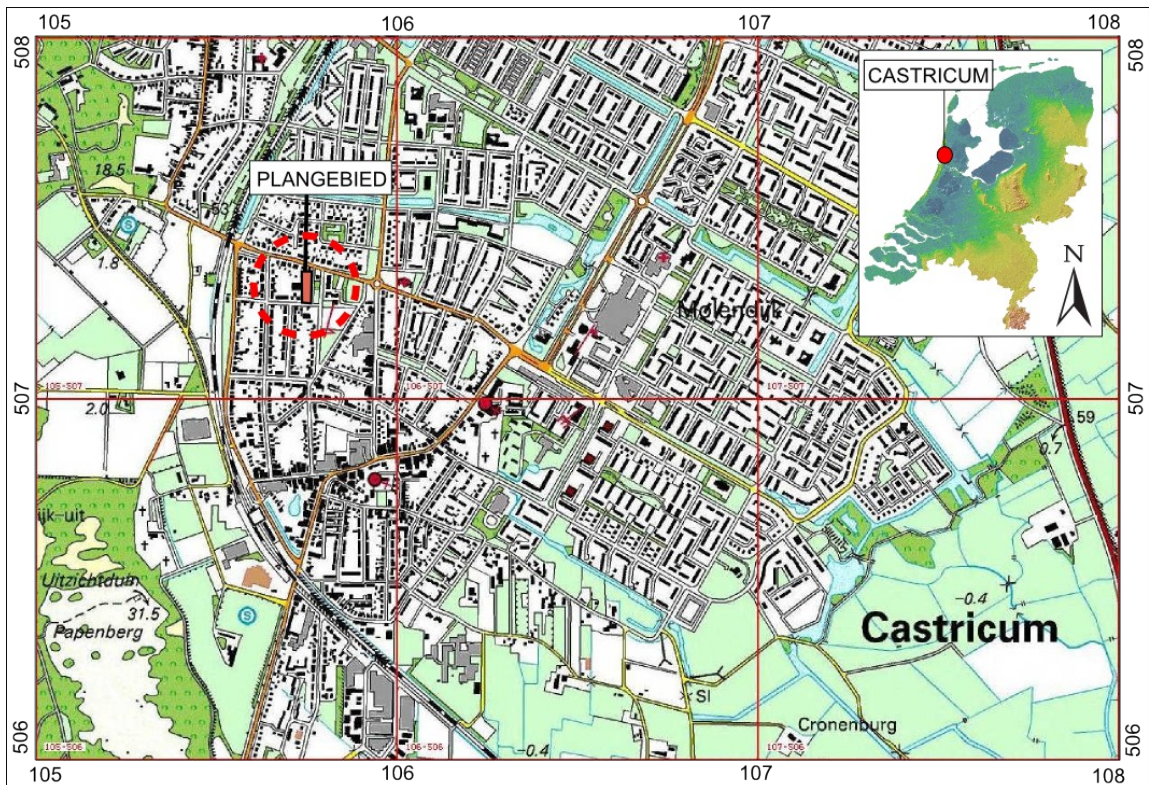
1. Stappenplan Archeologie
2. Tabel archeologische en geologische perioden
3. Afkortingenlijst
4. Onderzoeken, monumenten, vondstmeldingen en waarnemingen op Archis
5. Ligging boringen
6. Boorbeschrijvingen

Archeologisch bureau- en booronderzoek aan de Hoogevoort 8 t/m 36 te Castricum

1. Inleiding

In dit rapport worden de resultaten weergegeven van een door Archeologenbureau Argo uitgevoerd archeologisch bureau- en booronderzoek. Het onderzochte plangebied is gelegen aan de Hoogevoort 8 t/m 36 in Castricum (afbeelding 1). Het terrein is momenteel onbebouwd, de sloop van de bestaande bebouwing heeft reeds plaatsgevonden. De aanleiding tot het onderzoek werd gevormd door de aanvraag van een omgevingsvergunning in het kader van de geplande nieuwbouw van 15 woningen (afbeeldingen 2 en 3). De diepte van de funderingen zal ca. 0,45 meter onder het huidige maaiveld bedragen. Kelders of andere diepgaande ondergrondse voorzieningen zullen niet worden aangelegd. Het totale plangebied heeft een oppervlakte van ca. 2.100 m². De nieuwbouw komt grotendeels ter hoogte van de gesloopte bebouwing. Omdat tijdens de bouw van de woningen eventueel aanwezige archeologische waarden kunnen worden verstoord wordt door de gemeente Castricum onderzoek naar de archeologische waarde van het plangebied vereist.

Afbeelding 1. Het plangebied (rood ingevuld) op een uitsnede van de moderne topografische kaart.

Afbeelding 2. De geplande nieuwbouw op een kadastrale ondergrond met de bestaande bebouwing (door de opdrachtgever geleverde tekening).

2. Bureauonderzoek

2.1 Doelstelling en methode

De eerste fase van archeologisch vooronderzoek bestaat uit een bureauonderzoek (bijlage 1). Een bureauonderzoek kan worden omschreven als een inventarisatie van bekende of te verwachten archeologische waarden op het schaalniveau van het individuele plangebied. Het doel van een bureauonderzoek is het verwerven van informatie aan de hand van bestaande bronnen over bekende of te verwachten archeologische waarden binnen een omschreven gebied. Het resultaat is een standaardrapport met een gespecificeerde archeologische verwachting op basis waarvan een beslissing genomen kan worden ten aanzien van (eventueel) vervolgonderzoek. Het rapport bevat, waar mogelijk, gegevens over aan- of afwezigheid, aard, omvang, ouderdom, gaafheid, conservering en (relatieve) kwaliteit van archeologische waarden, ondergrondse bouwhistorische waarden en aardwetenschappelijke eigenschappen. Afhankelijk van de omvang van de toekomstige (planologische) ingreep en werkzaamheden (de aanleiding tot het bureauonderzoek) zullen aanvullende gegevens moeten worden verzameld. Archeologenbureau Argo maakt voor haar bureauonderzoeken gebruik van bodemkundige, geomorfologische, geologische, topografische en historische kaarten. Conform de verplichtingen in de vigerende Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA 3.3) worden tevens de Archeologische Monumenten Kaart (AMK) en ARCHIS (archeologische databank van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed) geraadpleegd. Indien beschikbaar en relevant bij een bureauonderzoek, worden ook bouw- en constructietekeningen van te slopen of te wijzigen (historische) bouwwerken, gegevens van milieukundig bodemonderzoek, lucht- en satellietfoto's en het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) geraadpleegd. Ook archiefonderzoek kan deel uitmaken van een bureauonderzoek. Hierbij moet men niet alleen denken aan onderzoek in historische archieven, ook bouwhistorische gegevens (KICH, sinds begin 2013 overgegaan in AtlasLeefomgeving) en de collectie van archeologische depots kunnen relevant zijn bij bureauonderzoek. Zo mogelijk en indien relevant wordt contact opgenomen met lokale historici, archeologisch regiospecialisten en (amateur)archeologen. De tijdens onderhavig onderzoek geraadpleegde bronnen worden, indien deze relevante informatie hebben opgeleverd, in de komende (sub)hoofdstukken behandeld.

2.2 Beleid

2.2.1 Landelijk beleid

-Verdrag van Malta

Het is in Nederland verplicht om bij ruimtelijke besluitvorming de archeologische belangen mee te wegen. In 1992 is in Valletta het Verdrag van Malta ondertekend door Nederland. De belangrijkste uitgangspunten van het Verdrag van Malta zijn het streven naar behoud in de bodem (behoud in situ), het vroegtijdig betrekken van archeologie in ruimtelijke ordeningsprocessen en tenslotte, wanneer behoud in situ niet mogelijk is, het "de verstoorder betaalt" principe. Na het ondertekenen van dit verdrag werd, in afwachting van de implementatie in de Nederlandse wetgeving, steeds vaker al "in de geest van Malta" gehandeld.

-De Wet op de archeologische monumentenzorg (WAMZ, 1 september 2007) .

Deze wet is in feite de implementatie in de Nederlandse wet van het Verdrag van Malta inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed. Dit geldt voor iedereen die bodemingrepen gaat (laten) uitvoeren: zowel particulieren als bedrijven, projectontwikkelaars en (lokale) overheden.

2.2.2 Provinciaal beleid

"Het archeologiebeleid van de provincie Noord-Holland richt zich op het leesbaar houden van de ontstaansgeschiedenis van de provincie. De provincie is voorstander van het bewaren van het erfgoed in de bodem (in situ). Om het behoud in de bodem van zoveel mogelijk archeologische waarden te waarborgen, zal de provincie in zowel haar eigen ruimtelijke plannen als in de plannen die zij toetst het behoud als afwegingscriterium mee laten wegen. De meeste archeologische vindplaatsen zijn onbekend, omdat ze onder het maaiveld verborgen liggen. Om te voorkomen dat de waardevolle informatie verloren gaat, moeten deze overblijfselen zo vroeg mogelijk in de planontwikkeling door een archeologisch vooronderzoek worden gelokaliseerd en gewaardeerd. Bij toetsing wordt nagegaan of bij de planvorming voldoende archeologisch vooronderzoek is verricht op basis waarvan een afgewogen besluit kan worden genomen. Wanneer behoud niet mogelijk is, wordt allereerst vastgesteld of de aantasting onvermijdelijk wordt geacht. Er moet een zwaarwegend maatschappelijk belang in het geding zijn, wil de aantasting als onvermijdelijk worden aangemerkt. Ook moet worden vastgesteld dat er redelijkerwijs geen alternatieve oplossingen voorhanden zijn. Indien de aantasting onvermijdelijk is dient de informatie van het bodemarchief te worden veiliggesteld door middel van een wetenschappelijk verantwoord onderzoek, uitgevoerd volgens algemeen geldende normen/richtlijnen KNA" (bron: <http://www.noord-holland.nl/web/Actueel/Nieuws/Artikel/Provinciaal-beleid-archeologie.htm>). Ook beschikt de provincie Noord-Holland over de digitale Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie. Deze kaart geeft in verschillende kaartlagen informatie over landschapstypen, aardkundige waarden, cultuurhistorische objecten, archeologische verwachtingen en structuurdragers als molens, militaire structuren en historische dijken. De informatiekaart is een geografische uitwerking van de Leidraad landschap en Cultuurhistorie en een herziening van de Cultuurhistorische Waardenkaart en is te landschap en Cultuurhistorie en een herziening van de Cultuurhistorische Waardenkaart en is te raadplegen op <http://maps.noord-holland.nl/extern/gisviewers/ilc/>.

2.2.3 Gemeentelijk beleid

Sinds de invoering en implementatie van de hernieuwde Monumentenwet, de Wet op de Archeologische Monumentenzorg (WAMZ) en de Wet Ruimtelijke Ordening (WRO) in 2007 is het archeologisch beleid bij de gemeenten komen te liggen, waarbij zij archeologische waarden volwaardig dienen te laten meewegen in de ruimtelijke planvorming.

De gemeente Castricum heeft naar aanleiding van deze wetswijzigingen in juli 2011 haar beleid ten aanzien van archeologie opgesteld in de vorm van een archeologische nota, een beleidskaart en standaardregels voor bestemmingsplannen. "Bij de invulling van het gemeentelijk archeologiebeleid zal Castricum zich concentreren op haar kerntaak: de vereiste integratie van archeologie in het kader van een goede ruimtelijke ordening. De gemeente kiest daarbij voor een verscherpte aandacht voor, en het stellen van heldere voorwaarden aan, ingrepen in de bodem van de archeologisch meest waardevolle delen van het gemeentelijk bodemarchief, zodanig dat de archeologische zorgplicht in overeenstemming is met andere publieke taken en ambities (landbouw, ruimtelijke ontwikkeling, woningbouw, monumenten, etc.) maar ook met private belangen" (Alkemade, Van Heeringen & Klerks, 2011).

2.2.4 Status plangebied

-Op de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) is aan het onderhavige gebied een hoge trefkans toegewezen.

-Uit de Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie van de provincie Noord-Holland blijkt dat voor het plangebied een theoretische verwachting bestaat op het aantreffen van archeologische resten uit de Late IJzertijd tot en met de Nieuwe Tijd.

-Op de Archeologische maatregelenkaart van de gemeente Castricum valt het plangebied binnen categorie 3 (Alkemade, Van Heeringen & Klerks, 2011, kaart 17). Hier geldt een onderzoeksplicht in plangebieden groter dan 100 m² en bodemingrepen dieper dan 4 meter +NAP. Volgens de gemeentelijke waarden- en verwachtingenkaart valt het plangebied binnen de geolandschappelijke verwachtingszone 1-8, het duinenlandschap. Kaarten 8 en 9, de verwachtingenkaarten 4500 BP (Paleolithicum/Mesolithicum/ Vroeg-Neolithicum) en 3450 BP (Laat- Neolithicum/Vroege en Midden Bronstijd tonen dat het plangebied in deze perioden in de Noordzee lag. Kaart 10, de verwachtingenkaart 2950 BP (Late Bronstijd), laat zien dat het plangebied ten tijde van de Late Bronstijd deel uitmaakte van een getijdengeul, direct verbonden met de Noordzee. In de Vroege IJzertijd behoorde het plangebied tot een waddegebied (kaart 11, de verwachtingenkaart 2700 BP Late Bronstijd/Vroege IJzertijd). Gedurende de Midden IJzertijd maakte het plangebied weer deel uit van een getijdengeul van de Noordzee (kaart 12, verwachtingenkaart 2450 BP Midden IJzertijd). Rond het begin van de jaartelling ligt het plangebied in een strandvlakte (kaart 13, verwachtingenkaart 1950 BP (omstreeks begin jaartelling) en ca. 1000 jaar later maakt het deel uit van een duingebied (kaart 14, verwachtingenkaart 950 BP (ca. 1000 na Christus).

2.3 Geo(morfo)logie

Bij het opstellen van een archeologische verwachting wordt veelvuldig gebruik gemaakt van de relatie die bestaat tussen de situering van de archeologische vindplaatsen en het landschap, of zelfs specifieke landschapselementen. Deze relatie (locatiekeuzefactoren) verschilt per archeologische periode en per complextype.

Na het einde van de laatste ijstijd, het Weichselien, werd het klimaat steeds warmer. Hierdoor begonnen vanaf 9000 voor Chr. de ijskappen te smelten, met een snelle stijging van de zeespiegel als gevolg en een sterke kusterosie. De kustlijn schoof steeds verder naar het oosten, waardoor de oudere (westelijker gelegen) strandwallen steeds door de zee werden afgebroken en nieuwe strandwallen steeds verder oostwaarts ontstonden. De oudste overgebleven strandwallen zijn dan ook de meest oostelijke, op ca. acht kilometer ten oosten van de huidige kust. Vanaf ca. 3800 voor Chr. begon de snelheid van de zeespiegelstijging af te nemen en slibden de meeste zeegaten dicht. De kustlijn kon zich stabiliseren en begon zich juist weer langzaam westwaarts uit te bouwen. Tot aan het begin van de jaartelling ontstonden door de grote zandaanvoer nieuwe, steeds westelijker gelegen en bovendien steeds hogere strandwallen. Op de strandwallen ontstonden, door invloed van de wind, lage zandduinen (Oude Duinen): "indien de strandwal hoog genoeg wordt, en vaak genoeg droogvalt, kan een deel van het zand worden opgewaaid tot duinen" (Berendsen, 1996). Tussen de strandwallen in liggen zandvlakten, de voormalige zeestranden, die als het ware werden ingesloten. Het plangebied is gelegen tussen de strandwallen van Alkmaar-Heiloo-Limmen en van Schoorl-Bergen-Egmond. Deze zijn ontstaan tussen ca. 3000 en 500 voor Chr. (Berendsen, 1996). Bepalend voor het landschap bij Castricum en dus ook voor de bewoningsmogelijkheden aldaar was ook de invloed van het voormalige Oer-IJ estuarium. Dit getijdengebied was tussen 2500 voor Chr. en het begin van de jaartelling actief in het gebied tussen Heemskerk en Alkmaar met een zeer dynamisch landschap als gevolg (Alkemade, Van Heeringen & Klerks, 2011). Deze dynamiek eindigde met het dichtslippen van het Oer-IJ in de loop van de Romeinse Tijd. Hierdoor werd het land achter de strandwallen grotendeels afgeschermd voor de zee, waardoor het water verzoette en de vegetatie zich ongestoord kon ontwikkelen. Er trad zowel in het achterland als op de zandvlaktes tussen de strandwallen in veenvorming op, het Hollandveen. Vanaf de Middeleeuwen begon de kust weer te eroderen. Door zandverstuiving werden vanaf ca. 900 na Chr. opnieuw duinen gevormd, de Jonge Duinen (laagpakket van Schoorl).

Het plangebied valt op de bodemkaart (Alterra) binnen een wegens bebouwing ongekarteerd deel. Het dichtstbijzijnde gekarteerde gebied bevindt zich op ca. 270 m ten westen van het plangebied en bestaat uit kalkhoudende vlakvaaggronden met matig fijn zand en grondwatertrap II (code Zn50A-II). Op de geomorfologische kaart (Alterra) ligt het gebied eveneens in een ongekarteerd deel. Bij extrapolatie lijkt het zich te bevinden aan de grens tussen al dan niet afgegraven / geëgaliseerde duinen / strandwallen enerzijds met anderzijds een zwak golvend binnenvlakte delta, bedekt met klei en/of duinzand. Het

plangebied maakt deel uit van archeoregio 11, het Hollands duingebied.

2.4 Bewoningsgeschiedenis

Op grond van de geomorfologische gesteldheid van het plangebied bestaat een kans op het aantreffen van archeologische resten daterend uit de Late IJzertijd tot en met de Nieuwe Tijd. Hoewel bewoning en akkerbouw op sommige strandwallen vanaf ca. 3000 jaar voor Chr. mogelijk was geldt dit waarschijnlijk niet voor het plangebied dat waarschijnlijk tot en met de Midden IJzertijd binnen het Oer-IJ estuarium viel en derhalve te nat was voor structurele bewoning. Waarschijnlijk was het getijdengebied door de rijkdom aan wild en vis wel geschikt om te jagen en te vissen. Vanaf de Late IJzertijd werden de mogelijkheden voor bewoning vermoedelijk gunstiger, waardoor de streek steeds intensiever werd bewoond. Het dorp Castricum zelf is vermoedelijk in de 10e of 11e eeuw ontstaan, met ten noorden daarvan Bakkum. De dorpskerk van Castricum stamt uit de 11e eeuw en heeft mogelijk nog een houten voorganger gehad. Later bestond Castricum uit verschillende buurtschappen: Kerkbuurt, Oosterbuurt, Heemstee, Noorteinde en Kleybroek. Het dorp Bakkum vormde vroeger een eigen banne. Het tegenwoordige Zuid-Bakkum is het oude Bakkum; het tegenwoordige Noord-Bakkum maakte deel uit van een vroeger buurtschap, Arem genaamd (naar www.archiefalkmaar.nl).

2.5 Historische kaarten

Er zijn verschillende historische kaarten aan de hand waarvan de latere ontwikkeling van het gebied kan worden geïllustreerd. Historische kaarten zijn echter niet altijd even betrouwbaar. Deze zijn vaak een sterk vereenvoudigde weergave van de werkelijkheid. Lang niet alle huizen en gehuchten werden weergegeven; vaak volstond men met een schetsmatige weergave van de belangrijkste steden en dorpen waarbij enkel de belangrijkste gebouwen werden geschetst (kerken, kastelen, etc.) en wat bebouwing. Soms staat enkel de naam van een gehucht vermeld, zonder dat er bebouwing wordt weergegeven. Bovendien laat de schaal naar de huidige maatstaven vaak te wensen over. Een nieuwe kaart betekent overigens lang niet altijd dat de kaartenmaker werkelijk de situatie in zijn tijd heeft weergegeven. Niet zelden werden nieuwe kaarten op basis van (veel) oudere exemplaren van andere kaartenmakers vervaardigd.

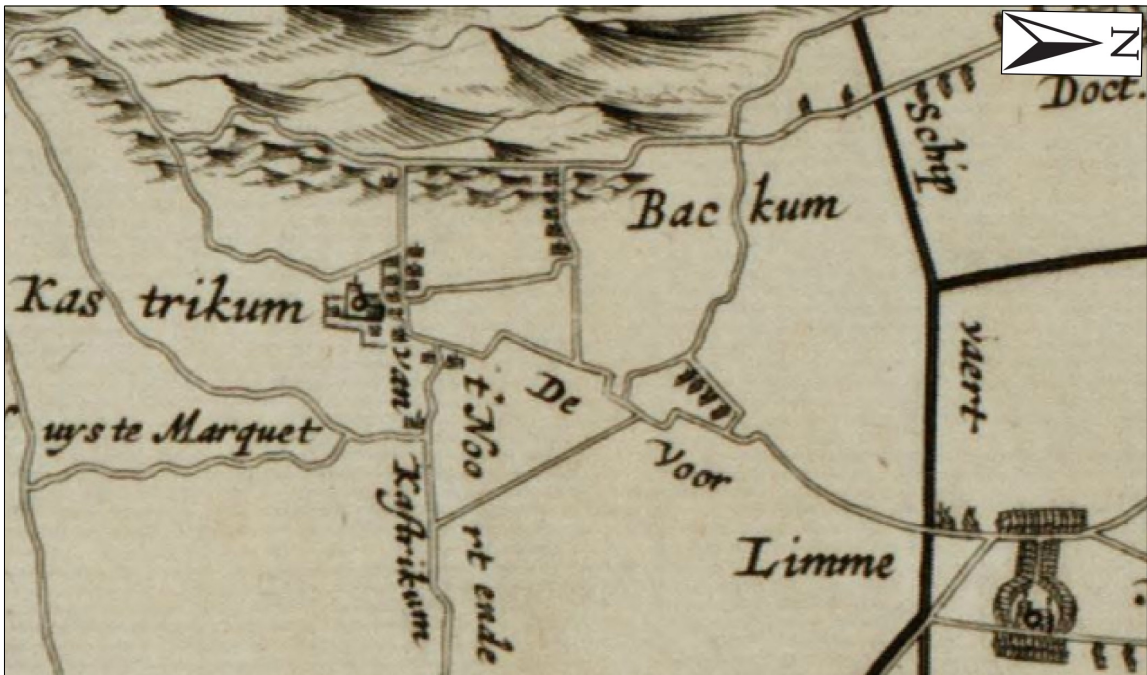
De kaart van Joost Jansz. Beeldsnijder uit 1575 (afbeelding 4) geeft een algemene indruk van het gebied. De namen van enkele plaatsen, waaronder Limmen en Castricum ('Castercom'), zijn duidelijk zichtbaar; ook worden de wegen, rivieren en het landschap schematisch weergegeven. Per dorp is één belangrijk gebouw getekend, de afzonderlijke bebouwing wordt niet weergegeven.

Op de kaart van Frederik de Wit uit ca. 1681 (afbeelding 5) wordt Castricum ('Kastrikum') eveneens aangegeven. De wegen zijn al iets gedetailleerder en er worden nu ook enkele huizen schematisch weergegeven.

Afbeelding 4. Uitsnede van de 'Caerte van Noorthollant' van Joost Jansz. Beeldsnijder uit 1575. Het noorden is boven.

Afbeelding 5. Uitsnede van de kaart "Comitatus Hollandiae et Domini Ultraiectini Tabula" van Frederik de Wit uit ca. 1681.

Afbeelding 6. Uitsnede van de "Nieuwe kaart van 't baljuwschap van Kennemerland met de bannen van Westsaanen, Assendelft, Heemskerk, Wyk aan Duyn, Velsen, Spaarwoude &c" van Elizabeth Versey (weduwe Nicolaas Visscher), uitgegeven door Petrus Schenk in 1750. De ligging van het plangebied is, bij benadering, roodcirkeld.

De kaart van Elizabeth Versey uit 1750 (afbeelding 6) biedt een relatief hogere mate van nauwkeurigheid. Alle wegen worden nu bij naam genoemd en de bebouwing is vollediger getekend. Het is nu mogelijk het plangebied (bij benadering) te plotten. Bebouwing is er niet weergegeven.

Afbeelding 7. Uitsnede van de kadastrale minuutkaart uit 1811-1832 (Castricum en Baccum, Noord Holland, sectie B, blad 01). De ligging van het plangebied is, bij benadering, de roodromlijnde rechthoek.

Op de kadastrale minuutkaarten uit 1811-1832 wordt de bebouwing nauwkeuriger weergegeven. Deze kaarten zijn, hoewel zeker niet altijd feilloos, in de regel vrij betrouwbaar. Aanwezige bebouwing wordt in principe altijd weergegeven, al is de exacte locatie binnen een perceel niet altijd even nauwkeurig. Op de uitsnede (afbeelding 7) is te zien dat het plangebied op het moment dat de minuut werd vervaardigd onbebouwd was. Ook op de aangrenzende percelen is geen bebouwing te zien.

Naast de hierbovengenoemde kaarten zijn ook andere historische kaarten voorhanden; omdat ze voor de ontwikkeling van het plangebied echter verder niets toevoegen is besloten deze niet in dit rapport op te nemen.

2.6 Bekende archeologische waarden

2.6.1 AMK-monumenten

Binnen het plangebied bevinden zich geen AMK monumenten. Binnen een straal van 1 kilometer zijn wel verschillende AMK monumenten geregistreerd.

AMK-nr. 13939 op ca. 400 meter ten zuid-zuidoosten van het plangebied is een monument van hoge archeologische waarde. Dit betreft de historische dorpskern van Castricum zoals vastgesteld op grond van historische kaarten uit de 16e tot de 19e eeuw.

AMK-nr. 1884 op ca. 500 meter ten zuiden van het plangebied is een monument van hoge archeologische waarde. Het gaat om een terrein met de resten van de vroegste kerk in dit gebied, een 12e eeuwse tufstenen kerk. In de ondergrond kunnen mogelijk houten voorgangers worden aangetroffen en resten van begravingen.

AMK-nr. 4662 op ca. 850 meter ten zuidoosten van het plangebied is een monument van archeologische waarde. Het betreft een terrein met mogelijk sporen van bewoning maar deels verstoord; de gaafheid is gering.

2.6.2 Onderzoeken

Binnen een straal van 1 kilometer om het plangebied zijn enkele onderzoeken gemeld in archis (bijlage 4).

Onderzoeksnummer 45038 op ca. 500 meter ten noordoosten van het plangebied betreft een boronderzoek uit 2013. In dat plangebied bleken de omstandigheden voor bewoning zeer ongunstig.

Onderzoeksnummer 38259 op ca. 600 meter ten noordoosten van het plangebied betreft een proefsleuvenonderzoek uit 2011. Hier zijn afzettingen van een golvend landschap aangetroffen, onder zandige ophogings- en egalisatielagen. Nadere inhoudelijke gegevens ontbreken.

Onderzoeksnummer 20049 op ca. 720 meter ten oosten van het plangebied is een booronderzoek uit 2008. Er werd geen vervolgonderzoek geadviseerd.

Onderzoeksnummer 43543 op ca. 950 meter ten oosten van het plangebied is een bureauonderzoek uit 2012. Er werd een vervolgonderzoek in de vorm van proefsleuven geadviseerd, nadere gegevens ontbreken.

Onderzoeksnummer 15034 op ca. 520 meter ten zuidoosten van het plangebied is een booronderzoek uit

Archeologisch bureau- en booronderzoek aan de Hoogevoort 8 t/m 36 te Castricum

2006. De resultaten gaven geen aanleiding tot nader onderzoek aangezien er geen sprake was van gunstige omstandigheden voor bewoning.

Onderzoeksnummer 13942 op ca. 650 meter ten zuidoosten van het plangebied betreft een in 2006 uitgevoerd booronderzoek. Als vervolg daarop is in 2007 een vervolgonderzoek in de vorm van proefsleuven uitgevoerd (onderzoeksnummer 17333). De resultaten waren dusdanig hoogwaardig dat een deel van het terrein vervolgens is opgegraven.

Onderzoeksnummer 17274 op 840 meter ten zuidoosten van het plangebied is een booronderzoek uit 2007. De bovengrond bleek als gevolg van grondbewerking en bouwactiviteiten sterk verstoord geraakt. Het mogelijk aanwezige Romeinse niveau op 40 cm onder maaiveld is als gevolg daarvan geheel in de bouwvoor opgenomen en niet meer zichtbaar. Er werd geen vervolgonderzoek geadviseerd.

Onderzoeksnummer 1341 op ca. 860 meter ten zuidoosten van het plangebied is een in 1981 door de AWN uitgevoerde begeleiding; inhoudelijke gegevens zijn niet in Archis opgenomen.

Onderzoeksnummer 1343 op ca. 950 meter ten zuidoosten van het plangebied betreft eveneens een onderzoek van de AWN, uit 1972. Er werd een pottenstapel van vijf bodemloze potten aangetroffen. De pottenstapel diende als waterput.

Onderzoeksnummer 12268 op ca. 360 meter ten zuiden van het plangebied betreft een in 2005 uitgevoerd booronderzoek. Op basis van de boringen, de stratigrafie en het historisch onderzoek is het terrein geïnterpreteerd als een gebied met middelhoge archeologische verwachting. Er is dan ook vervolgonderzoek in de vorm van proefsleuven geadviseerd.

Onderzoeksnummer 25644 op ca. 450 meter ten zuiden van het plangebied betreft een proefsleuvenonderzoek uit 2008. Mede door de vele recente verstoringen en het gebrek aan behoudenswaardige archeologische resten werd geen vervolgonderzoek geadviseerd.

Onderzoeksnummer 36878 op ca. 500 meter ten zuiden van het plangebied is een in 2011 uitgevoerd booronderzoek. De resultaten gaven geen aanleiding tot een vervolg.

Onderzoeksnummer 31712 op ca. 800 meter ten zuiden van het plangebied betreft een in 2009 uitgevoerd booronderzoek. Tijdens het onderzoek is geconstateerd dat het plangebied gelegen is een vlakte van getij- of kwelderafzettingen met een verstoorde toplaag. Gezien de afgravingen die reiken tot in de kwelderafzettingen en gezien de ongunstige landschappelijke locatie is geen vervolgonderzoek geadviseerd.

Onderzoeksnummer 48716 op ca. 600 meter ten zuidwesten van het plangebied is een in 2014 uitgevoerd booronderzoek. Het terrein bleek tot op grote diepte verstoord waardoor archeologische resten, indien ooit aanwezig, reeds zijn verstoord.

Onderzoeksnummer 38367 op ca. 570 meter ten noordwesten van het plangebied betreft een grootschalig bureauonderzoek en een georadaronderzoek met controlerende boringen uit 2011. Er zijn verschillende archeologische lagen aangetroffen daterend uit de Late IJzertijd, de Romeinse Tijd, de Vroege en/of de Late Middeleeuwen. Er werd dan ook vervolgonderzoek aanbevolen.

Onderzoeksnummer 28628 op ca. 730 meter ten noorden van het plangebied is een in 2006 uitgevoerd booronderzoek waaruit bleek dat er een trefkans bestond op archeologische resten uit de Romeinse tijd en de Middeleeuwen. Er is vervolgonderzoek geadviseerd.

Naast de hierboven genoemde onderzoeken zijn ook verschillende onderzoeken waarbij inhoudelijke gegevens volledig ontbreken. Deze zijn hier niet opgenomen.

2.6.3 Waarnemingen en vondstmeldingen

Binnen een straal van 1 kilometer om het plangebied is een vrij groot aantal waarnemingen gemeld in archis (bijlage 4), al zijn deze waarnemingen niet in de directe nabijheid van het plangebied gelegen. Vondstmeldingen ontbreken daarentegen volledig.

De waarnemingen zijn met name gedaan in het zuiden en zuidoosten van het plangebied, vanaf een afstand van ca. 0,4 km en geven de rijkdom weer van het bodemarchief in de omgeving, met archeologische resten uit met name de IJzertijd, Romeinse Tijd en de (Late) Middeleeuwen.

2.7 Verwachtingsmodel

Gedurende het Paleolithicum, Mesolithicum, Neolithicum en de Midden Bronstijd maakte het plangebied deel uit van de Noordzee. Bewoningssporen uit deze perioden zullen dan ook niet aanwezig zijn. In de Vroege en de Midden IJzertijd maakte het deel uit van een waddenmilieu en was het derhalve te nat voor structurele bewoning, bewoningssporen zijn daarom niet waarschijnlijk. Waarschijnlijk was het getijdengebied door de rijkdom aan wild en vis wel geschikt om te jagen en te vissen. Vanaf de Late IJzertijd werd het gebied met het dichtraken van het Oer-IJ geschikt voor bewoning. Na de veranderingen in het landschap met de vorming van de Jonge Duinen in de 10e eeuw werd het kustgebied nog steeds intensief bewoond: ook uit de Late Middeleeuwen en de Nieuwe Tijd kunnen archeologische en bouwhistorische resten worden verwacht. Gezien het gebrek aan bebouwing op historische kaarten in het plangebied lijken bewoningsresten uit de Nieuwe Tijd echter niet al te waarschijnlijk.

2.8 Samenvatting en advies

In juli 2016 is, in opdracht van Bouwgroep Dijkstra Draisma, door Archeologenbureau Argo een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd voor een terrein aan de Hoogevoort 8 t/m 36 te Castricum. Het onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de richtlijnen van de vigerende Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA 3.3). De aanleiding tot het bureauonderzoek werd gevormd door geplande bodemverstorende werkzaamheden die een bedreiging vormden voor eventueel aanwezige archeologische waarden. Het doel van het onderhavige onderzoek was het verwerven van informatie aan de hand van bestaande bronnen over bekende of te verwachten archeologische waarden binnen het plangebied. Uit het

Archeologisch bureau- en booronderzoek aan de Hoogevoort 8 t/m 36 te Castricum

onderzoek is gebleken dat in het plangebied een kans bestaat op het aantreffen van archeologische resten uit de Late IJzertijd tot en met de Nieuwe Tijd. Er wordt dan ook geadviseerd een vervolgonderzoek uit te voeren in de vorm van een verkennend booronderzoek. Er moet hier wel rekening worden gehouden met de beperkingen van archeologische booronderzoeken op zandgronden en in het kustgebied in het bijzonder. Archeologische resten in zulke gebieden kunnen erg moeilijk zijn op te sporen aan de hand van deze methode; de afwezigheid van archeologische indicatoren in de boorkernen hoeft niet te betekenen dat er geen archeologische resten aanwezig zijn. Een proefsleuvenonderzoek zal daarvoor een betrouwbaarder resultaat opleveren. Omdat nu nog onduidelijk is in hoeverre het bodemprofiel intact is is het adviseren van een proefsleuvenonderzoek in dit stadium echter te voorbarig en wordt nu een verkennend booronderzoek geadviseerd.

De beslissing om bovenstaand advies al dan niet over te nemen (een selectiebesluit) dient door de bevoegde overheid, de gemeente Castricum, te worden genomen.

3. Booronderzoek

3.1 Doelstelling en methode

Het doel van een verkennend archeologisch booronderzoek is het in kaart brengen van het landschap en het vaststellen van de gaafheid van het bodemprofiel. Ook wordt de verwachting uit het bureauonderzoek en/of eerder onderzoek zo mogelijk getoetst en aangevuld. Er wordt (extra) informatie verkregen over de intactheid van de bodem en over bekende of verwachte archeologische waarden binnen het onderzoeksgebied. Wanneer mogelijk worden de aard, omvang, datering, gaafheid, conservering en inhoudelijke kwaliteit van de archeologische resten vastgesteld zodat deze kunnen worden gewaardeerd.

Bij een karterend booronderzoek wordt gericht gezocht naar archeologische indicatoren en/of kansrijke landschappelijke situaties zoals: rivierduinen, dekzandkoppen, oeverafzettingen, crevasses, getij-inversieruggen, etc. Archeologische indicatoren kunnen zijn: aardewerkfragmenten (potscherven), bewerkt of verbrand vuursteen of bot, houtskool etc.

Op basis van de resultaten wordt in dit rapport een advies uitgebracht over de mogelijke vervolgstappen met betrekking tot de archeologie, aan de hand waarvan de bevoegde overheid een beleidsbeslissing (selectiebesluit) kan nemen. De resultaten van het onderzoek kunnen ook uitwijzen dat de voorgenomen ingreep niet bezwaarlijk is of met welke randvoorwaarden in het plan rekening dient te worden gehouden. Ten behoeve van het booronderzoek is, conform de richtlijnen van de KNA 3.3, een plan van aanpak (PvA) opgesteld (Médard, 2016). Hierin zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- Hoe ziet de bodemopbouw ter plaatse er uit?
- Zijn er verstoringen?
- Zijn er aanwijzingen voor archeologische overblijfselen ter plekke?
- Als er aanwijzingen zijn voor archeologische resten, kunnen deze in situ behouden blijven?

In hoofdstuk 3 worden deze vragen beantwoord.

Bij het onderzoek zijn in totaal 10 boringen gezet tot een maximale diepte van 1,45 meter onder het huidige maaiveld.

De ligging van de uitgevoerde boringen wordt getoond in bijlage 1. De boringen worden in bijlage 2 beschreven.

Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie 3.3 (KNA 3.3) en het Plan van Aanpak (Médard, 2016). De beschrijving van de boorstaten is verricht volgens de richtlijnen van de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode (ASB/NEN 5104).

Afbeelding 8. Het plangebied bij aanvang van het onderzoek. Foto richting zuiden.

3.2 Resultaten en beantwoording onderzoeksvragen

De stratigrafie in het plangebied ziet er in hoofdlijnen als volgt uit. De bovenste laag bestaat uit omgezet zand. Waarschijnlijk is deze laag bij de bouw en sloop van de tot voor kort aanwezige bebouwing omgezet. Deze verstoorde laag heeft in de meeste boringen een dikte van 0,65 tot 0,75 meter, met uitschieters van 0,5 en 0,95 meter. Onder deze laag bevindt zich de natuurlijke onverstoorde ondergrond, vooral bestaande uit lichtgrijs soms iets kleilig licht roestig zand met schelpgruis; afzettingen van het

Archeologisch bureau- en booronderzoek aan de Hoogevoort 8 t/m 36 te Castricum

voormalige Oer-IJ estuarium. Een (post)midleeeuwse akkerlaag, zoals bijvoorbeeld aanwezig was bij de Albert's Hoeve (Médard, 2014), is hier niet aangetroffen. Indien deze ooit aanwezig was dan is deze nu geheel vergraven en opgenomen in de recent omgezette zandlaag.

- Hoe ziet de bodemopbouw ter plaatse er uit?

De bodemopbouw bestaat uit een in (sub)recente tijd omgezet zandpakket met een dikte tussen 0,5 en 0,95 meter. Er onder bevinden zich natuurlijke afzettingen.

- Zijn er verstoringen?

Er zijn behalve het omgezette zandpakket geen verstoringen aangetroffen.

- Zijn er aanwijzingen voor archeologische overblijfselen ter plekke?

Er zijn geen directe aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische overblijfselen gevonden. Wel kan opgemerkt worden dat de ondergrond onder de recent omgezette laag intact is en hier dus archeologische resten aanwezig kunnen zijn.

- Als er aanwijzingen zijn voor archeologische resten, kunnen deze in situ behouden blijven?

De ontgravingsdiepte t.b.v. de funderingen ligt op 0,45 meter onder maaiveld. Hierdoor zullen eventueel aanwezige archeologische overblijfselen niet worden vergraven.

3.3 Samenvatting en advies

In juli 2016 is door Archeologenbureau Argo een verkennend en karterend booronderzoek uitgevoerd aan de Hoogevoort 8-36 te Castricum. In het plangebied blijkt de recentelijk verstoorde bovenlaag een dikte te hebben van 0,5 tot 0,95 meter, met een gemiddelde van 0,7 meter. Direct hieronder bevinden zich natuurlijke onverstoorde afzettingen waarin archeologische overblijfselen aanwezig kunnen zijn. Een (post)midleeeuwse akkerlaag is niet aangetroffen, als deze al aanwezig is geweest dan is deze opgenomen in de verstoorde bovenlaag. Mogelijk geldt dat ook voor ondiepe archeologische sporen. Dieper ingegraven sporen als waterkuilen en waterputten kunnen echter wel aanwezig zijn. Ook met inachtneming van de gebruikelijke veiligheidsmarge van 0,2 meter zullen eventuele archeologische resten bij de geplande ontgravingsdiepte van 0,45 meter onder het huidige maaiveld maaiveld niet worden aangetast. Voor het onderhavige plangebied wordt daarom geen vervolgonderzoek geadviseerd.

De beslissing om bovenstaand advies al dan niet over te nemen (een selectiebesluit) dient door de bevoegde overheid, in dit geval de gemeente Castricum, te worden genomen.

Tot slot dient te worden vermeld dat, ongeacht dit advies en het selectiebesluit, er een wettelijke meldingsplicht bestaat (Monumentenwet 1988) mochten er onverhoopt toch archeologische overblijfselen worden aangetroffen.

4. Literatuur

Alkemade, M., R.M. van Heeringen & K. Klerks , 2011. Archeologiebeleid gemeente Castricum. *Vestigia rapport nr. V634*. Amersfoort.

Berendsen, H.J.A., 1996. *De vorming van het land. Inleiding in de geologie en geomorfologie*. Assen.

Berendsen, H.J.A., 2005. *Landschappelijk Nederland. De fysisch-geografische regio's*. Assen.

Médard, A., 2014. Archeologisch bureau- en booronderzoek aan de Laan van Albert's Hoeve - Dorcamp te Castricum. *Argo 51*, Zaandam.

Médard, A. & J.P.L. Vaars, 2014. Archeologisch bureau- en booronderzoek aan de Heereweg 1 te Castricum. *Argo 38*, Zaandam.

Médard, A., 2016. Plan van Aanpak verkennend en karterend booronderzoek Hoogevoort te Castricum, gemeente Castricum.

N.N., 2014. *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie 3.3*.

SIKB, 2005. Archeologische Boorbeschrijvingswaaier.

SIKB, 2005. Archeologische Standaard Boorbeschrijvingen (ASB).

BIJLAGE 1. Traject archeologische monumentenzorg: stappenplan

In het "stappenplan archeologie" wordt aangegeven welk traject bij planvorming bewandeld moet worden als het gaat om het inpassen van archeologische waarden en verwachtingen. Het is van groot belang om in een zo vroeg mogelijk stadium van de planvorming rekening te houden met de archeologische waarden en verwachtingen en wel voordat men aanvangt met de globale invulling van een plangebied. Het stappenplan gaat uit van een brede inventarisatie van wat er bekend is over de archeologische waarden. Op basis daarvan wordt zeer gericht ingezoomd op voor het plan(gebied) relevante archeologische informatie. Na iedere stap wordt beredeneerd gekozen voor meer diepgaand onderzoek op specifieke plekken, zodat uiteindelijk voldoende bekend is over aanwezige vindplaatsen om gemotiveerde afweging in het ruimtelijkeordeningsproces te kunnen maken.

I. Bureauonderzoek

Het doel van bureauonderzoek is het verwerven van informatie - aan de hand van bestaande bronnen - over bekende of verwachte archeologische waarden binnen of relevant voor het plangebied. Daarnaast moet het bureauonderzoek inzicht bieden in eventueel benodigd inventariserend onderzoek (stap II, zie onder). Een bureauonderzoek bestaat uit een archief- en literatuuronderzoek van archeologische en bodemkundige gegevens die bij RACM, provincie, gemeente en/of andere instanties (b.v. universiteiten, musea) bekend zijn over het betreffende gebied. Het Bureauonderzoek dient de volgende aspecten te behandelen:

- aangeven wat de aanleiding is voor het bureauonderzoek en om welk gebied het gaat. Dit in verband met het bepalen van het onderzoekskader;
- beschrijven van het huidige gebruik van de locatie op basis van beschikbare relevante gegevens;
- beschrijven van het historische grondgebruik of de historische ontwikkeling van het gebied op basis van geofysische, fysische en historisch-geografische gegevens ;
- een korte impressie over de ontstaansgeschiedenis van het landschap ;
- een impressie van de bewoningsgeschiedenis;
- beschrijven bekende archeologische waarden ;
- archeologisch waardevolle terreinen zoals deze zijn opgenomen in het Centraal Monumenten Archief (CMA) van de RACM. Dezelfde terreinen zijn tevens opgenomen op de Archeologische Monumentenkaarten (AMK) van de provincies. Archeologisch waardevolle terreinen genieten wettelijke bescherming (ex artikel 3 en 6 van de Monumentenwet) of dienen een planologische bescherming te krijgen binnen het bestemmingsplan;
- archeologische vindplaatsen zoals deze in het Centraal Archeologisch Archief (CAA) van de RCE aanwezig zijn. Clustering van vindplaatsen kan wijzen op de aanwezigheid van bewoningssporen uit het verleden;
- beschrijven van de archeologische verwachtingen en opstellen van een gespecificeerd en onderbouwd verwachtingsmodel van de verwachte archeologische waarden:
- aan de hand van de door de RACM ontwikkelde Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden. Gebieden met een hoge of middelhoge archeologische verwachtingswaarde of trefkans komen in ieder geval voor een nader archeologisch onderzoek in aanmerking;
- aan de hand van een meer gedetailleerde provinciale c.q. gemeentelijke verwachtingskaart;
- rapportage met daarin advisering ten behoeve van het vervolgetraject gerelateerd aan de verschillende stadia van het planvormingsproces.

II. Inventariserend veldonderzoek (IVO)

Het doel van het inventariserend veldonderzoek is het zeer gericht aanvullen en toetsen van de uitkomsten van het bureauonderzoek. Stapsgewijs wordt bekeken óf er archeologische waarden aanwezig zijn en zo ja, wat dan de aard, karakter, omvang, datering, gaafheid, conservering en relatieve kwaliteit is. Ten behoeve van een IVO dient een Programma van Eisen (PvE) opgesteld te worden. In principe wordt het IVO uitgevoerd op basis van een Plan van Aanpak (PvA). Het onderzoek kan bestaan uit de volgende methoden:

- non-destructieve methoden: geofysische methoden (elektrische, magnetische en elektromagnetische methoden eventueel in combinatie met remote sensing technieken);
- weinig destructieve methoden: oppervlaktekartering, booronderzoek, sondering (putjes van maximaal een vierkante meter);
- destructieve methoden: proefsleuven.

Welke methoden (kunnen) worden ingezet hangt af van de locatie en vraagstelling. De onderbouwing voor de in te zetten methoden is in het bureauonderzoek gegeven. Een inventariserend veldonderzoek moet leiden tot een waardering en een archeologisch inhoudelijk selectieadvies.

Bij weinig destructieve methoden gaat het om oppervlaktekartering en booronderzoek. Dit houdt in dat het plangebied wordt gekarteerd door middel van het "belopen" van akkers en weilanden, waarbij gezocht wordt naar aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische waarden. Daarnaast wordt door middel van boringen onderzocht hoe het staat met de bodemopbouw, en of er archeologische lagen of indicatoren te onderscheiden zijn. De aangetroffen vindplaatsen kunnen vervolgens nader bekeken worden met een meer diepgaand booronderzoek. Dit levert nadere informatie over de omvang en waardering op. Soms is het nodig om in dit stadium proefputjes te graven.

Een proefsleuvenonderzoek wordt uitgevoerd indien uit de minder destructieve onderzoeksmethoden is gebleken dat er in een plangebied waardevolle archeologische vindplaatsen aanwezig zijn. Door middel van het graven van een aantal proefsleuven kunnen de exacte begrenzing, de datering en de graad van conservering van een vindplaats worden onderzocht. Uit het proefsleuvenonderzoek moet blijken of een vindplaats behoudenswaardig of zelfs beschermenswaardig is. Is dit het geval, dan zal bekeken moeten

Archeologisch bureau- en booronderzoek aan de Hoogevoort 8 t/m 36 te Castricum

worden of de vindplaats ingepast kan worden in het plan. Het rijks- en ook het provinciaal archeologiebeleid gaat in eerste instantie uit van behoud van het bodemarchief in situ (ter plekke in de bodem).

Eventueel: III. Opgraven ofwel archeologisch vervolgonderzoek

Indien het niet mogelijk is een 'behoudenswaardige of beschermenswaardige' vindplaats in situ te bewaren, zal het hier aanwezige bodemarchief voor het nageslacht bewaard dienen te worden door middel van een vlakdekkend onderzoek. Alleen dan is deze stap (stap III) noodzakelijk.

Bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort.

BIJLAGE 2. Tabel archeologische en geologische perioden

Archeologische periode	Tijd (jaren BP)***	Geochronologisch Tijdperk*	Geochronologische Tijd**	Tijd (jaren BP)***
Nieuwe tijd	0-450	Holoceen	Subatlanticum	0-2.400
Late Middeleeuwen	450-900			
Vroege Middeleeuwen	900-1.500			
Laat-Romeinse tijd	1.500-1.620			
Midden-Romeinse tijd	1.620-1.880			
Vroeg-Romeinse tijd	1.880-1.962			
Late IJzertijd	1.962-2.200		Subboreaal	2.400-5.660
Midden IJzertijd	2.200-2.450			
Vroege IJzertijd	2.450-2.750			
Late Bronstijd	2.750-3.050			
Midden Bronstijd	3.050-3.750			
Vroege Bronstijd	3.750-3.950			
Laat Neolithicum	3.950-4.800		Atlanticum	5.660-9.220
Midden Neolithicum	4.800-6.150			
Vroeg Neolithicum	6.150-7.250			
Laat Mesolithicum	7.250-8.800			
Midden Mesolithicum	8.800-9.450	Boreaal	9.220-10.640	
Vroeg Mesolithicum	9.450-11.150	Preboreaal	10.640-11.650	
Laat Paleolithicum	11.150-36.950	Pleistoceen	Weichselien	11.650-116.000
Midden Paleolithicum	36.950-301.950		Eemien	116.000-128.000
			Saalien	128.000-238.000
			Oostermeer	238.000-243.000
			Onbenoemd	243.000-324.000

* Blauw = relatief koud klimaat / Roze = relatief warm klimaat
** Donkerblauw = relatief nat klimaat / Groen = relatief droog klimaat
*** BP = Before Present (Engels voor: vóór heden) is een aanduiding bij het meten van tijd. Met heden wordt het jaar 1950 bedoeld. 100 jaar BP is dus 100 jaar voor 1950, oftewel in het jaar 1850 na Chr.

BIJLAGE 3. Afkortingenlijst

AMK Archeologische Monumenten Kaart

Archis ARCheologisch InformatieSysteem: Geografisch InformatieSysteem met archeologische databank van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE). Bevat veelheid aan gegevens omtrent eerder verricht onderzoek en vondstmeldingen in het onderzoeksgebied.

ASB Archeologische Standaard Boorbeschrijving.

C14 Koolstof (radioactieve isotoop), gebruikt voor datering.

CAA Centraal Archeologisch Archief.

CHS Cultuurhistorische Hoofdstructuur.

CIS Centraal Informatie Systeem.

CMA Centraal Monumenten Archief.

GIS Geografische InformatieSystemen.

GPS Global Positioning System.

IKAW Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden.

IVO Inventariserend Veld Onderzoek.

KICH Kennis Infrastructuur CultuurHistorie. Geografisch InformatieSysteem met cultuurhistorische databank met gegevens van drie kennisinstituten op het gebied van cultuurhistorie. Dit zijn de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, de Directie Kennis van het ministerie van LNV en Alterra (Wageningen Universiteit en Research centrum).

KLIC Kabel- en Leidingen InformatieCentrum.

KNA Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie. Op basis van het Verdrag van Malta (Valletta) moet ook in Nederland archeologisch onderzoek aan kwaliteitscriteria voldoen. Net als bij het milieuhygiënische bodembeheer werkt de archeologische sector met een erkenningensysteem (vergunningverlening) en met een op private leest geschoeide kwaliteitsborging, de KNA maakt daar onderdeel van uit.

NAP Normaal Amsterdams Peil (=officieel peilmerk).

NOAA Nationale Onderzoeks Agenda Archeologie.

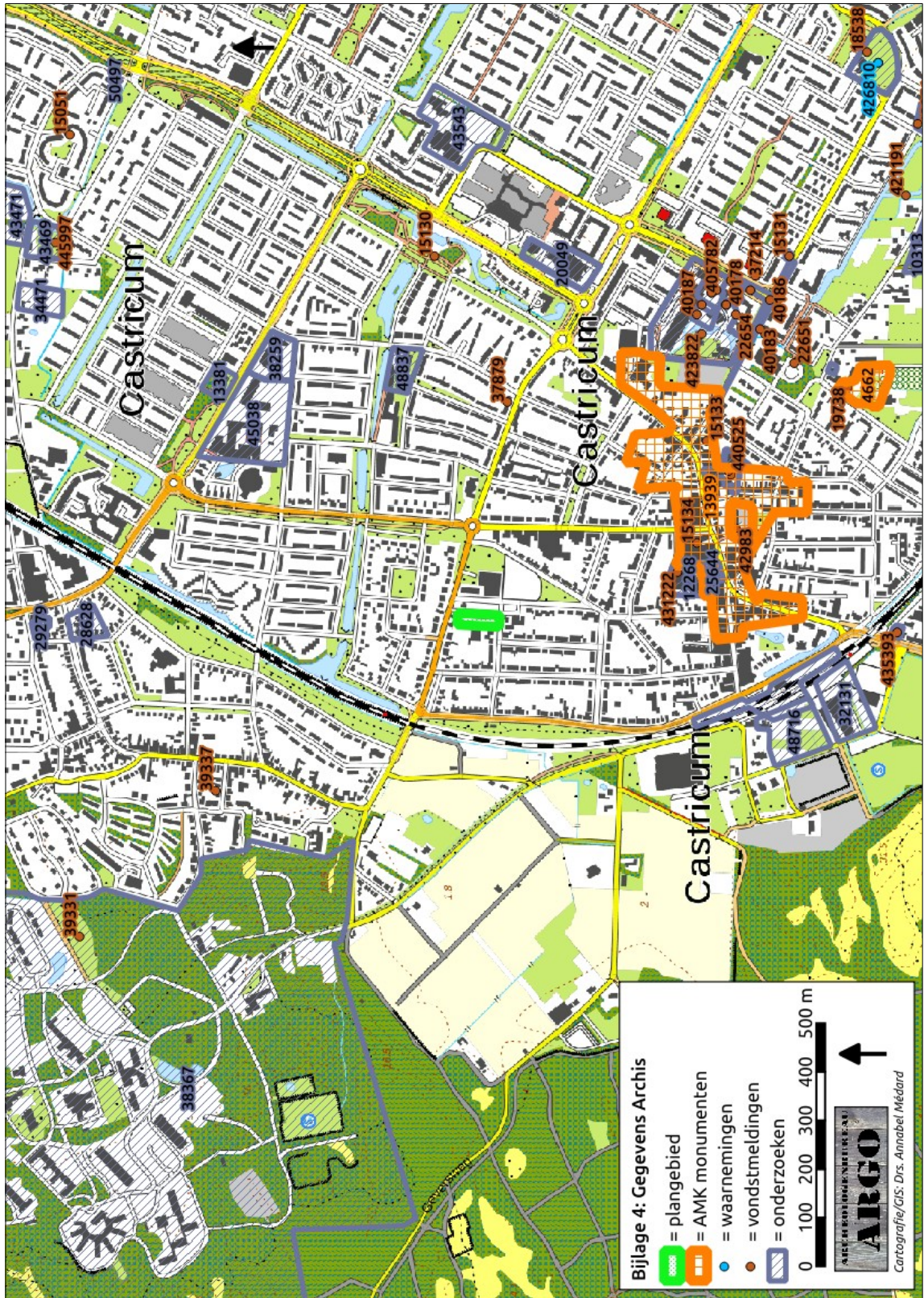
PvA Plan van Aanpak.

PvE Programma van Eisen.

RCE Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

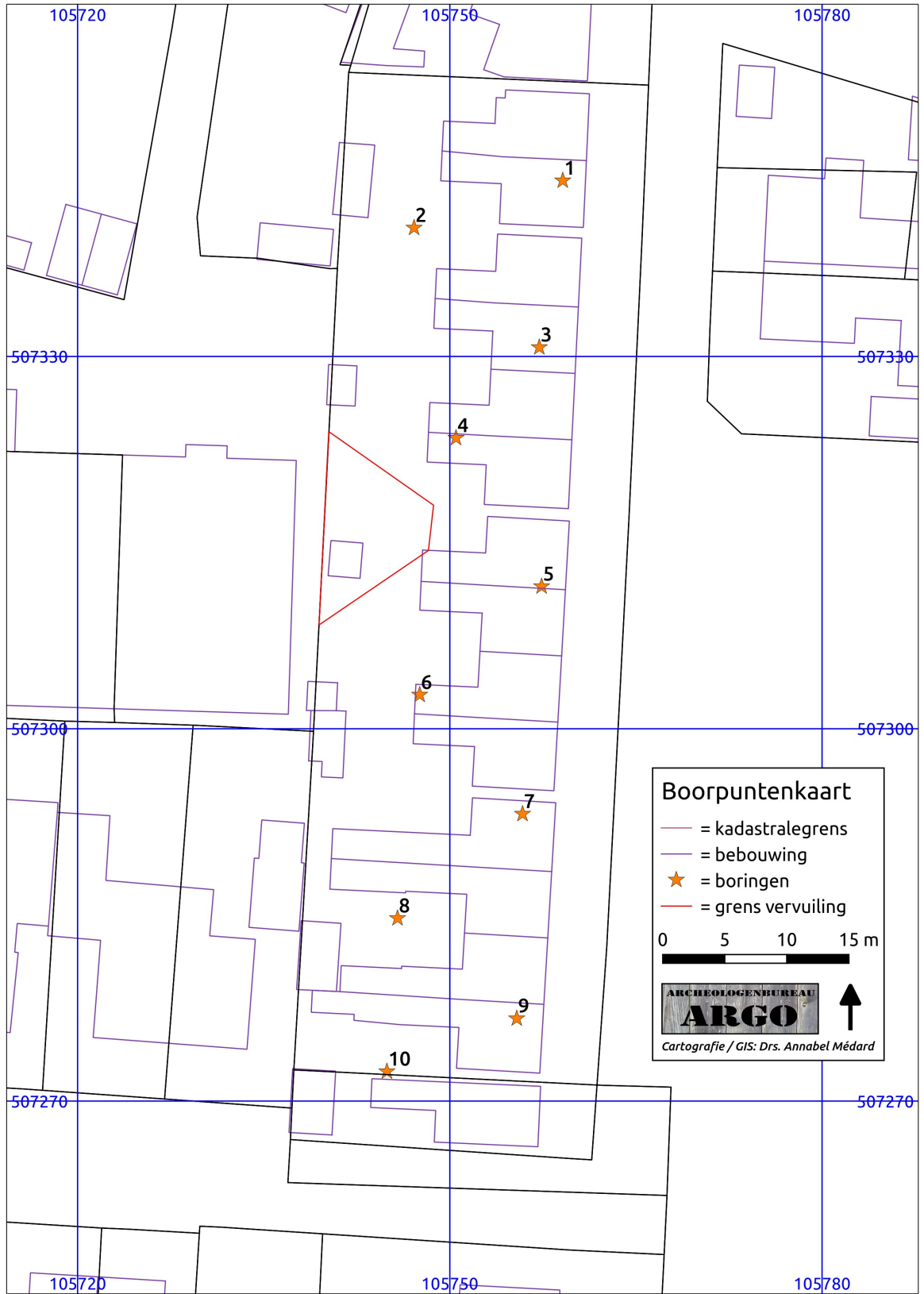
WAMZ Wet op de Archeologische MonumentenZorg.

BIJLAGE 4. Onderzoeken, monumenten, vondstmeldingen en waarnemingen op Archis

BIJLAGE 5. Ligging boringen

BIJLAGE 6. Boorbeschrijvingen

Bij het beschrijven van de boringen is gebruik gemaakt van de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode (ASB) en de daarvan afgeleide Archeologische Boorbeschrijvingswaaier van de SIKB (SIKB, 2005). Voor de concordantielijst van gebruikte afkortingen wordt verwezen naar de tekst van de ASB, vrij te downloaden op www.sikb.nl.

Beknpte verklaring gebruikte afkortingen:

1: zwak
 2: matig
 3: sterk
 br.: bruin
 bst: baksteen
 do.: donker
 ge.: geel
 gn.: groen
 gr.: grijs
 H: humeus
 K: klei
 k: kleiig
 li.: licht
 mv.: maaiveld
 or.: oranje
 ro: rood
 s: siltig
 T: tweede kleur
 V: veen
 Z: zand
 z: zandig

Boring 1 0,29 m + NAP

0-75 cm: br. T gr. Zs1, gevlekt met li.gr. T li.br. Zs1; recent
 75-90 cm: li.gr. Zk1, iets roestig + schelpgruis1, soms ook hele schelpjes; natuurlijk
 90-115 cm: li.gr. Zs1, iets roestig + schelpgruis1; natuurlijk
 115 cm: boring beëindigd

Boring 2 0,25 m + NAP

0-65 cm: br. T gr. Zs1, gevlekt met li.gr. T li.br. Zs1; recent
 65-125 cm: li.gr. Zs1, iets roestig + schelpgruis1; natuurlijk
 125 cm: boring beëindigd

Boring 3 0,27 m + NAP

0-35 cm: do.br. Zs1 + puin1; recent
 35-95 cm: gr. T br. Zs1, gevlekt met li.gr. Zs1; recent
 95-130 cm: gr. T bl. Zs1 + schelpgruis1; natuurlijk
 130-145 cm: li.gr. T li.bl. Zs1; natuurlijk
 145 cm: boring beëindigd

Boring 4 0,25 + NAP

0-65 cm: br. T gr. Zs1 + puin1; recent
 65-90 cm: gr. Zk1, iets roestig + schepgruis1; natuurlijk
 90-130 cm: li.gr. T li.br. Zs1, iets roestig + schelpgruis2 soms ook hele schelpjes; natuurlijk
 130 cm: boring beëindigd

Boring 5 0,18 m + NAP

0-70 cm: br. T gr. Zs1 + puin1; recent
 70-100 cm: gr. Zk1, iets roestig + schepgruis1; natuurlijk
 100-115 cm: li.gr. T li.br. Kz2 + schelpgruis1; natuurlijk
 115-130 cm: li.gr. Kz2 + schelpgruis1; natuurlijk
 130 cm: boring beëindigd

Boring 6 0,26 m + NAP

0-65 cm: br. T gr. Zs1 + puin1; recent
 65-100 cm: li.gr. T li.br. Zk3 + schelpgruis1
 100-110 cm: li.gr. Ks1 + schelpgruis1; natuurlijk
 110-120 cm: schelp3; natuurlijk
 120-140 cm: li.gr. T li.br. Zs1 + schelpgruis1; natuurlijk
 140 cm: boring beëindigd

Archeologisch bureau- en booronderzoek aan de Hoogevoort 8 t/m 36 te Castricum*Boring 7 0,19 m + NAP*

0-80 cm: br. T gr. Zs1 + puin1; recent
80-125 cm: li.gr. T li.br. Zs1+ schelpgruis1; natuurlijk
125 cm: boring beëindigd

Boring 8 0,27 m + NAP

0-65 cm: br. T gr. Zs1 + puin1; recent
65-120 cm: li.gr. T li.br. Zs1, iets roestig + schelpgruis1; natuurlijk
120 cm: boring beëindigd

Boring 9 0,18 m + NAP

0-50 cm: br. T gr. Zs1 + puin1; recent
50-110 cm: li.gr. T li.br. Zs1+ schelpgruis1; natuurlijk
110 cm: boring beëindigd

Boring 10 0,32 m + NAP

0-80 cm: br. T gr. Zs1 gevlekt met li.gr. Zs1 + puin1; recent
80-125 cm: li.gr. T li.br. Zs1+ schelpgruis1; natuurlijk
125 cm: boring beëindigd